

Rutin/Riktlinje		
Rutin för ansvar och fördelning av arbetsuppgifter inom hälso-och sjukvård - Länsövergripande		
Förvaltning	Verksamhet	Senast reviderad / Sign 231011/ LG
Dokumentutfärdare Medicinskt ansvariga i Blekinges kommuner	Godkänt datum 2003-05-06	Nästa revidering 251001

Rutin för ansvar och fördelning av arbetsuppgifter inom hälso-och sjukvård

Bakgrund

I Hälso-och sjukvårdslagen, HSL, 2017:30 5 kap. 1§ framgår att varje vårdgivare har ansvar att bedriva hälso-och sjukvård som uppfyller krav på en god vård. Detta innebär bland annat att hälso- och sjukvården ska vara säker och av god kvalitet samt tillgodose patienternas behov av trygghet.

De arbetsuppgifter som tillhör hälso-och sjukvård definieras enligt HSL 2017:30 2 kap. 1§ som åtgärder att medicinskt förebygga och behandla sjukdomar och skador.

Hälso- och sjukvårdspersonal som utför dessa arbetsuppgifter är personer med legitimation för yrket, ex. arbetsterapeut, fysioterapeut eller sjuksköterska. Även personer utan legitimation men som biträder legitimerad yrkesutövning ex. via delegering omfattas av samma bestämmelser. En del arbetsuppgifter som klassas som hälso-och sjukvård kan delegeras till personer med reell kompetens för uppgiften.

Syfte

Säkerställa en god och säker hälso- och sjukvård genom fastställande av de arbetsuppgifter som klassas som hälso-och sjukvård samt genom ett förtydligande av ansvarsfördelningen vid utförandet av dessa.

Rutin

Arbetsuppgifter beskrivs nedan utifrån ett förtydligande av vilka av uppgifter som är möjliga att delegera eller instruera till omsorgspersonal med reell kompetens. I vissa fall krävs utökad kompetens i form av specialistundersköterska och/eller särskild handledning.

Risikanalyt: Alla arbetsuppgifter bedöms utifrån en riskmatris genom att beakta sannolikhet för inträffande och bedömning av konsekvens som tillsammans ger ett siffermätt på allvarlighetsgrad. Vid hög riskpoäng krävs försiktighetsåtgärder, utbildning och kunskap för att bibehålla ett patientsäkert arbetssätt.

		Allvarlighetsgrad			
		Katastrofal (4)	Betydande (3)	Måttlig (2)	Mindre (1)
Sannolikhet för inträffande	Mycket stor (4)	16	12	8	4
	Stor (3)	12	9	6	3
	Liten (2)	8	6	4	2
	Mycket liten (1)	4	3	2	1

Förteckning av arbetsuppgifter					
			Får utföras av:		
Arbetsuppgift	Riskpoäng	Kommentar	Legitimerad HSL-personal	Annan yrkeskategori efter delegering	Annan yrkeskategori efter instruktion
ADL-träning	1	Vid ordination som HSL-uppdrag	AT	-	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Andningsgymnastik	1-6	Delegeras vid hög risk efter individuell bedömning	FS/SG	-	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Arkivering av HSL Journal	1		SSK/FT/SG/AT	-	-
Blodtransfusion	8		SSK	-	-
Blodgruppering via venös provtagning	8		SSK	-	-
Central venkateter- skötsel och hantering	12		SSK	-	-
Desinfektion av gods	1		SSK	-	Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Dialys, peritoenal	6		SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Dokumentation enligt HSL	1		SSK/FT/SG/AT	-	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Dränage- Skötsel av	9	Inkluderar dränage från pleura, galla och ascites.	SSK	-	-
Dödsfall- Omhändertagande av avliden	1		SSK	-	Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Dödsfall- Klinisk undersökning inför fastställande av dödsfall	4		SSK	-	-
EKG- undersökning	2		SSK	Specialistundersköterska	-
Förskrivning av förbrukningsartiklar	4		SSK	-	-

Arbetsuppgift	Riskpoäng	Kommentar	Legitimerad HSL-personal	Annan yrkeskategori efter delegering	Annan yrkeskategori efter instruktion
Förskrivning av personliga hjälpmedel	6-10	Lokala skillnader i bestämmelser kring förskrivningsrätt kan förekomma men kan ej delegeras.	SSK/FT/SG/AT	-	-
Halskrage - luftning	6	Gäller inte i de fall åtgärden bedöms av behandlande enhet som egenvård	SSK/FT/SG	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal	Vid låg risk: Kan instrueras till omsorgspersonal
Hostmaskin	2-6	Gäller inte i de fall åtgärden bedöms av behandlande enhet som egenvård. Riskbedömning ska utföras av förskrivande enhet.	SSK/FT/SG	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal	Vid låg risk: Kan instrueras till omsorgspersonal
Kinesiotejp- behandling	2		FT/SG	-	Rehabassistent Omsorgspersonal
Kompressionsbehandling med elastisk linda	2		SSK	-	Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Kompressionsbehandling med liner (silikonhylsa), stövel, splint, handske	4	Risk för stas	FT/SG/AT/SSK	-	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Läkemedel- administration via infusion	12	Inkluderar även vätsketerapi	SSK	-	-
Läkemedel- administration via intrakutan injektion	3		SSK	-	-
Läkemedel- administration via intramuskulär injektion	9	Inkluderar vaccination	SSK	-	-
Läkemedel- administration via intravenös injektion	9		SSK	-	-
Läkemedel- administration via subkutan injektion	8-12	Inkluderar iordningsställande	SSK	-	-

Arbetsuppgift	Riskpoäng	Kommentar	Legitimerad HSL-personal	Annan yrkeskategori efter delegering	Annan yrkeskategori efter instruktion
Läkemedel- administration via subkutan injektion med injektionspenna inkl. dosering	6	Lokal begränsning kan förekomma	SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Läkemedel- administration via subkutan injektion- subkutan med fabriksförfylld spruta	2	Åtgärden medger ej dosjustering	SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Läkemedel- administration via inhalation	4		SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Läkemedel- administration och iordningsställande av tablett, suppositorium, vagitorium, plåster, salva, kutan lösning och liknande	8		SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Läkemedelsförråd- förestå	12	Inkluderar beställning och kontroll av läkemedel	SSK	-	-
Läkemedel iordningsställande i dosett	9	Begränsas till enstaka personal på enheten samt vid stabil läkemedelsordination med max 3 olika preparat. Utesluter potenta läkemedel med oregelbunden dosering såsom Waran	SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Läkemedel- utplacering av apodos	4		SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Medicinsk bedömning av hälsotillstånd	12–16		SSK	-	-
Medicinteknisk utrustning, kontroll av	4		SSK	-	Specialistundersköterska

Arbetsuppgift	Riskpoäng	Kommentar	Legitimerad HSL-personal	Annan yrkeskategori efter delegering	Annan yrkeskategori efter instruktion
Nefrostomikateter- tillsyn, byte av påse samt kontroll av innehåll	6		SSK	-	Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Nefrostomikateter- omläggning	9		SSK	Specialistundersköterska	-
Nefrostomikateter- Spolning	9		SSK	-	-
Observation av den enskildes hälsotillstånd	2		SSK/FT/SG/AT	-	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Ortos- Handhavande av ex. ledproteser, korsetter	4	Utesluter halskrage (se separat anvisning) Delegeras vid risk för felvändning	FT/SG/AT	-	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal
PEG- skötsel av hudvård	2		SSK	-	Specialistundersköterska Omsorgspersonal
PEG- Omkuffning	6		SSK	Specialistundersköterska	-
PICC-line Skötsel och hantering	12		SSK	-	-
Port-á- cath- skötsel och hantering	12		SSK	-	-
Proteser- skötsel av	1		SSK	-	Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Provtagning av urin eller annan kroppsvätska	1	Utesluter blodprov	SSK	-	Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Riskavfallshantering	1		SSK	-	Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Provtagning kapillär	1		SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Provtagning venös	2		SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Röntgenförberedelser inför undersökning	1	Avser okomplicerade fall och utesluter läkemedelsbehandling	SSK	-	Specialistundersköterska Omsorgspersonal

Arbetsuppgift	Riskpoäng	Kommentar	Legitimerad HSL-personal	Annan yrkeskategori efter delegering	Annan yrkeskategori efter instruktion
Skyddsåtgärder enligt HSL	12	Avser ordination	SSK/FT/SG/AT	-	-
Sondmatning	6		SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Stomivård- skötsel i komplicerade fall	2	Stomihantering i okomplicerade fall bedöms inte som HSL-insats	SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Subkutan venport- skötsel och hantering	8		SSK	-	-
Sugning av nedre luftvägar	3		SSK	-	-
Sugning av övre luftvägar	2	Avser insats hos vaken patient	SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Suturtagning	4	Inkluderar även agraffer	SSK	Specialistundersköterska	-
Syrgasbehandling	6		SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Sårvård, behandling och uppföljning	12		SSK	-	-
Sårvård- omläggning i komplicerade fall	9	Särskild utbildning inom sårvård krävs	SSK	Specialistundersköterska	-
Sårvård- omläggning i okomplicerade fall	4		SSK	-	Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Tillsyn vid infusion	2		SSK	-	Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Tippbräda	4	Delegeras vid hög risk	FT/SG	-	Rehabassistent Omsorgspersonal
TENS-behandling	6		FT/SG	Rehabassistent Omsorgspersonal	-
Tracheotomivård	9	Särskild utbildning och handledning krävs	SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Trycksårsprofylax	4-6	Bedömning av huden, lägesändring m.m.	SSK	-	Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Träning- användning av enklare personliga hjälpmedel	2		FT/SG/AT	-	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal

Arbetsuppgift	Riskpoäng	Kommentar	Legitimerad HSL-personal	Annan yrkeskategori efter delegering	Annan yrkeskategori efter instruktion
Träning- Balans	1	Vid ordination som HSL-uppdrag	FT/SG	-	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Träning - Elrullstol	4	Delegeras vid hög risk	AT	-	Rehabassistent
Träning- Förflyttning och gång	2-6	Vid ordination som HSL-uppdrag, gäller ej vid vardagsrehabilitering	AT	-	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Träning- Kommunikation	1	Vid ordination som HSL-uppdrag, gäller ej vid vardagsrehabilitering	AT	-	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Träning- Rörlighet	2	Vid ordinerad behandling, gäller ej vid vardagsrehabilitering	FT/SG	-	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Träning- Styrka	1	Vid ordination som HSL-uppdrag, gäller ej vid vardagsrehabilitering	FT/SG	-	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Träning- Stå	1	Vid ordination som HSL-uppdrag, gäller ej vid vardagsrehabilitering	FT/SG	-	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Träning- Stårullstol	4	Omsorgspersonal kan instrueras i undantagsfall, personlig assistans	FT/SG/AT	-	Rehabassistent Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Urinkateter- Kateterisering av urinblåsa i komplicerade fall	9	Inkluderar Suprapubisk kateter samt tiemannspets	SSK	-	-
Urinkateter- Kateterisering av urinblåsa i okomplicerade fall	6		SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Urinkateter- kontroll av funktion inkl. tillsyn m.m.	2		SSK		Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Urinkateter- omkuffning	4		SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-

Arbetsuppgift	Riskpoäng	Kommentar	Legitimerad HSL-personal	Annan yrkeskategori efter delegering	Annan yrkeskategori efter instruktion
Urinkateter-spolning	2	Inkluderar suprapubisk kateter	SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Urinkateter- spolning via urotainer	1		SSK	Specialistundersköterska Omsorgspersonal	-
Utprovning/inställning av enklare personliga hjälpmedel	4-6		FT/SG/AT	-	Rehabassistent
Vitala parametrar- kontroll	1	Inkluderar blodtryck, puls, saturation m.m.	SSK	-	Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Ätstödjande åtgärder hos person med sväljsvårigheter	3		SSK	-	Specialistundersköterska Omsorgspersonal
Öronspolning	6		SSK	-	-